

Memòria Democràtica i Salut Mental

Alternatives en el segle XX

Dijous 14 de Desembre 2023
Auditori Museu d'Història de Catalunya
Plaça de Pau Vila, 3. Barcelona

Amb el suport:

Memòria Democràtica i Salut Mental

Jornada Alternatives en el segle XX

14 de Desembre

Auditori Museu d'Història de Catalunya

Presentació de les jornades

Des del *Programa de Memòria Democràtica del Sector de la Salut Mental* organitzem aquesta jornada per oferir un espai de divulgació històrica sobre com es van construir les alternatives en l'atenció psiquiàtrica durant el segle passat.

Volem generar un espai d'anàlisi amb alguns dels protagonistes de les transformacions i expertes sobre les raons de ser d'aquestes revolucions. També pretenem generar espais de reflexió sobre com les alternatives del passat signifiquen en l'actualitat, en un moment on institucions com la OMS i els governs intenten una nova reforma de l'atenció psiquiàtrica des de la perspectiva dels drets humans.

És necessària [inscripció](#) (gratuïta fins a completar aforament).

Comissió Organitzadora:

Mònica Balltondre Pla (IHC -UAB)

Silvia Levy Lazcano (CSIC)

Sònia Sánchez-Busqués (CORE Salut Mental UAB)

Ivan Sánchez-Moreno (Grup d'Història de Nou Barris)

Queralt Solé Barjau (UB)

Edgar Vinyals Rojas (Coordinació PMD-SM)

Memòria Democràtica i Salut Mental

Jornada Alternatives en el segle XX

14 de Desembre

Auditori Museu d'Història de Catalunya

PROGRAMA

9.30 – 9.45

Benvinguda

Jordi Principal – director del Museu d'Història de Catalunya

9.45 – 10

Presentació de la jornada

Edgar Vinyals – Programa Memòria Democràtica del sector Salut Mental

10 – 11.30

Conversa entre Joana Masó i Lucia Serra

“De Tosquelles a la clínica actual. Com rebre un llegat viu”

11.30 – 12 **Pausa-Esmorzar**

12 – 13.30

Conferència de Ramón García

“Barcelona 1966-1975: cap a una nova cultura psiquiàtrica?”

13.30 – 15.30 **Descans-Dinar**

15.30 -17

Conversa entre Rafael Huertas i Martín Correa-Urquiza

“Resignificar la bogeria: orígens i present del moviment boig”

17 a 18.30

Conversa entre Guillermo Rendueles i Fabiola Irisarri

“Les psiquiatries nacionals, les anomalies franquistes i la política en els psiquiatres tardofranquistes”

18.30 **Cloenda**

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Museu d'Història
de Catalunya

Ajuntament de
Barcelona

ICUB Institut
de Cultura

PONENTS

Joana Masó

Crítica literària, el seu treball se situa en l'encreuament de la literatura, el pensament i l'art contemporani. És professora titular de la Universitat de Barcelona i investigadora del Centre de Recerca Teoria, Gènere i Sexualitat i de la Càtedra Unesco "Dones, desenvolupament i cultures". Ha liderat la recerca "El llegat oblidat de Francesc Tosquelles", ha publicat el volum "Tosquelles. Curar les institucions" i l'exposició "Francesc Tosquelles. Com una màquina de cosir en un camp de blat", fruit d'un procés d'investigació desenvolupat juntament amb Carles Guerra.

Lucía Serra

Psicòloga clínica, psicoanalista, migrant i mare recent. És part de l'equip de coordinació de l'Associació Ràdio Nikosia i dels seus afers polítics comunitaris. Va ser integrant del Grup Esquizo Barcelona, L'Electrodomèstica Espai i el col·lectiu d'acompanyament terapèutic A Cel Obert. Al costat del Grup Esquizo va realitzar en 2011 la recerca "Francesc Tosquelles: habitar les fronteres".

Ramón García

Psiquiatre jubilat, conferenciant i escriptor. Va ser professor de psicologia a la Facultat de Medicina de Barcelona. Va treballar com a psiquiatre a l'Hospital Clínic, a l'Institut Mental de la Santa Creu i l'Hospital Psiquiàtric de Bétera, formant part dels moviments reformistes de l'atenció manicomial. Va dirigir la Sèrie de Psicologia dels Quaderns de l'Editorial Anagrama des d'on va difondre i prologar els treballs de Franco i Franca Basaglia o de Wilhem Reich. Entre d'altres llibres ha publicat "¡Abajo la autoridad! Ciencia, manicomio y muerte"

Memòria Democràtica i Salut Mental

Jornada Alternatives en el segle XX

14 de Desembre

Auditori Museu d'Història de Catalunya

Rafael Huertas

Doctor en Medicina (UCM) i doctor honoris causa per la UBA. Professor de Recerca en l'Institut d'Història (IH) del Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC. Ha dirigit el grup *Psiquiatria y cambio social* i és autor de més d'un centenar de publicacions nacionals i internacionals sobre història de la psiquiatria i de l'atenció pública, entre les que es poden destacar “Cartas desde el Manicomio”; “Críticas y alternativas en psiquiatria”; “Locuras en primera persona” y “Otra historia para otra psiquiatria”.

Martín Correa-Urquiza

Doctor en Antropologia de la Medicina i Salut Internacional (URV), Màster en Antropologia Social (UAB) i Llicenciat en Ciències de la Comunicació (UBA). Professor/investigador (URV i UOC). Coordinador del Màster en Antropologia Mèdica i Salut Global. Codirector i coordinador del Postgrau de Salut Mental col·lectiva (URV-FCCSM) i membre fundador de l'Associació Cultural Radio Nikosia.

Guillermo Rendueles

Doctor en medicina, psiquiatre i assagista espanyol. La seva obra està centrada en la crítica de la psiquiatria ortodoxa, la teoria social i la política radical. Com a treballador en els manicomis d'Oviedo, Cienpozuelos i Salt va participar en els moviments de renovació psiquiàtrica. Ha publicat una dotzena de llibres i un centenar d'articles en diferents revistes. Les seves darreres publicacions han estat “Psicologización, pobreza mental i desorden neoliberal” i “Egología posmoderna, amnesia y despolitización”. Actualment estudia el suïcidi després de la pandèmia.

Fabiola Irisarri

Especialista en psiquiatria, actualment treballa en la Unidad de Salud Mental de Cadiz. Autora de la tesi “La psiquiatria crítica en España en la década de los 70”. Membre del grup “Psiquiatria y cambio social en España, 1960-1985”. Directora del documental “La antipsiquiatria en España”